Riigikohus selgitab isikuandmetega seonduvat

29. märts 2017
Riigikohus juhib tänases lahendis tähelepanu õigusnormidele, mis puudutavad isikuandmete kaitset ning autoriõigusi.

Riigikohtu tsiviilkolleegium lahendas vaidlust, mis puudutas Peeter Raidla raamatus „Enelin, tema glamuursed legendid ja skandaalid“ Tiina Tammerile omistatud tsitaatide avaldamist. Tsiviilasjas vaidlevad pooled selle üle, kas Tammerile omistatud tsitaadid avaldati seadusevastaselt, millest võib omakorda tuleneda kohustus hüvitada kannatanule sellega põhjustatud mittevaraline kahju. Hüvitise suurus sõltub seejuures konkreetsest rikkumisest.

Näiteks, kui kellelegi on omistatud tsitaate, mida ta tegelikult ei ole öelnud ning mis on au teotavad, siis võib olla põhjendatud suurem mittevaralise kahju hüvitis, kui juhul, mil nõusolekuta on avalikustatud tsitaate, kuid need ei sisalda tundlikke eraelulisi fakte. Seevastu tegelikkusele vastavate faktiväidete avaldamine, isegi kui see teotab isiku au ja kahjustab tema mainet, ei pruugi iseenesest olla isegi õigusvastane.

Riigikohus selgitas pikemalt, et tsitaatide avaldamine võib olla seadusevastane ka tulenevalt isikuandmete kaitse regulatsioonist. Lisaks nimele võivad kaitstavateks isikuandmeteks olla ka eraelulised seigad vaba aja sisustamise või suhete kohta kolmandate isikutega. Igaühel on seejuures õigus ise otsustada, kas ja millist informatsiooni ta oma eraelu kohta avalikustab. Isikuandmete töötlemine on aga üldjuhul lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, mille viimane võib igal ajal ning mis iganes põhjusel tagasi võtta. Küll aga võib isikuandmeid nõusolekut küsimata töödelda ja avalikustada meedias, kui selleks on ülekaalukas avalik huvi ning see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega.

Andmekaitse regulatsiooni kõrval tuleb siiski arvestada ka üldise keeluga kahjustada teiste isikute õigushüve, sealhulgas rikkuda teiste isikute eraelu puutumatust. Siinjuures on oluline, et kui isik on avaliku elu tegelane, siis võib avalikkuse põhjendatud huvi tema eraelu vastu olla suurem.

Täiendavalt juhtis Riigikohus tähelepanu sellele, et autoriõigused kehtivad ka suulistele teostele (nagu näiteks kõned ja loengud), mis on autori enda intellektuaalse loomingu tulemus. Seega võib mittevaralise kahju hüvitamiseks anda alust ka autoriõiguste rikkumine, mis seisneb autori loata suulise teksti taasesitamises.

OTSUS 3-2-1-153-16

Merje Talvik
Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846

Allikas URL: https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitab-isikuandmetega-seonduvat